

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Pragmatická inspirace pro organizaci skautské výchovy
Autor: Tomáš Polanský
Posudek vypracoval: PaedDr. Petr Bauman

Posuzovaná bakalářská práce je sondou do historicko-filozofických východisek utváření skautské výchovné koncepce, a to jednak z hlediska počátků skautingu, jednak s důrazem na nejnovější proměny těchto koncepcí v Junáku – svazu skautů a skautek ČR. Hledá možné souvislosti mezi skautskou výchovou a pragmatickou filozofií výchovy.

Jazyková a formální stránka práce, použité zdroje

Práce je psána čtivě, nicméně vyjadřování trpí některými neobratnými formulacemi, problémy se objevují také ve skloňování a vytváření slovesných vazeb. Při pročítání práce bylo možné narazit na něco přes deset chyb, textových i gramatických (psaní čárek ve větách, problémy s i-y). Po stránce formální úpravy je práce pečlivá a přehledná, jen hlavní kapitoly by bylo lépe začínat na nové straně; rovněž nepůsobí dobře členění na podkapitoly v délce jednoho odstavce (kap. 3.1). V seznamu použitých zdrojů je uvedeno 23 položek. Vzhledem ke zvolenému tématu je škoda, že autor nevycházel z více primárních zdrojů (ať už dostupných v českém nebo anglickém jazyce), které by pomohly hlubšímu pochopení pragmatické filozofie výchovy. Formální požadavky kladené na rozsah bakalářské práce byly splněny.

Obsahová stránka práce

V úvodu práce jsou formulovány tyto cíle: (1) „zmapovat pragmatickou výchovu“ a (2) „porovnat ji se skautskou výchovou“.

Práce sestává z úvodu, pěti hlavních kapitol a závěrečného shrnutí; vzhledem k výše uvedeným cílům je členěna přehledně a smysluplně.

První kapitola je věnována představení pragmatické filozofie výchovy. Pro další text práce je stěžejní, ovšem obávám se, že trpí dvěma zásadními nedostatky, které ve výsledku vedou k tomu, že tuto kapitolu nehodnotím jako příliš zdařilou. Jednak se opírá o velmi omezený okruh zdrojů, navíc pouze o zdroje sekundární, jednak se věnuje věcem pro téma práce spíše okrajovým (historický vývoj a ohlasy v Evropě a v Československu), cílům a podstatě vlastní filozofie výchovy tak nedává dostatečný prostor a zůstává v tomto ohledu spíše na povrchu. Nedostatečnost zpracování první kapitoly si pak žel vybírá svou daň v nižší kvalitě ostatních kapitol.

Druhá kapitola hledá odpověď na otázku, zda a případně jak se pragmatická filozofie výchovy promítla do výchovných východisek Woodcraftu a Skautingu. Oceňuji snahu autora vypořádat se s případným odůvodněním, proč pragmatismus příliš neovlivnil Woodcraft (i záporná odpověď může být přínosem), kapitolu 2.2 věnovanou Skautingu však – posuzováno cíli práce – však považuji za velmi slabou. Soustředí se na představení základních východisek a principů skautské výchovy, ovšem zůstává pouze u základního popisu obecně známých skutečností, vlastní promýšlení hlubších souvislostí s pragmatickou filozofií výchovy zde v podstatě chybí.

Třetí kapitola je solidním představením aktuálních snah o inovaci výchovného programu Junáka. Oceňuji, že se autor neomezil na prosté prezentování převzatých informací, ale pokouší se tento proces vidět v širších souvislostech. Navazující kapitola se pak snaží promýšlet, nakolik se principy pragmatické výchovy do nového programu promítají. Přes výše uvedené výhrady ke zpracování některých pasáží je na práci třeba ocenit úsilí autora promýšlet teoretická východiska ve vztahu k praktickým aplikacím. I když ne vždy je toto úsilí úspěšné, vzhledem k tomu, že se jedná o bakalářskou práci, mohlo by v tomto případě platit, že i „snaha se cení“.

Z mého pohledu zařazení páté kapitoly (vlastní návrh víkendového programu) práci spíše uškodilo než prospělo (domnívám se, že by se práce bez této kapitoly docela dobře obešla). Nenabízí nic než přehledovou tabulku aktivit a stručný komentář k nim; tento komentář navíc považuji vzhledem k zaměření práce za zcela nedostatečný: očekával bych mnohem propracovanější didaktickou reflexi

(zcela se zde mísí cíle organizační a výchovné: např. „cílem bude zajistit vydatnou snídani“; diskutabilní je vůbec adekvátnost některých zařazených prvků: např. napsání článku do novin) a samozřejmě také reflexi z hlediska filozofie výchovy.

Během obhajoby se může student vyjádřit k těmto otázkám:

1. Jaký je rozdíl mezi pragmatismem, pragmatickou pedagogikou, pragmatickou výchovou a progresivní výchovou (jedná se o pojmy, které jsou v práci na několika místech poměrně volně zaměňovány)?
2. V závěru se ve vztahu k tzv. Novému programu Junáka uvádí: „Jedinec je vychováván v jedné tematické linii, ve které si může žít virtuální život v rámci symbolického rámce, kde si trénuje na ten opravdový život.“ V jakém vztahu je toto pojetí k principům pragmatické filozofie výchovy?

Předloženou práci vzhledem k výše uvedeným poznámkám navrhuji v závislosti na průběhu obhajoby hodnotit stupněm **velmi dobře / dobře**.

V Českých Budějovicích, 11. května 2011.

